

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2450
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številka račun št. 11.400

„JUTRA“

Seja mestnega občinskega sveta

Rešitev važnih tekočih in izrednih zadev

Mariborski mestni občinski svet je imel sinoči v mestni posvetovalnici peto redno sejo pod predsedstvom mestnega župana g. dr. Lipolda, ki se je uvodoma spomnil preminulega prvega slovenskega mariborskega magistratnega ravnatelja g. Alojzija Koechlerja. Nadalje je župan poročal, da je ob priliki svojega obiska v Mariboru pevski zbor „Šestnatek“ izročil mestni občini album in sliko mavzoleja jugoslovanskih junakov pokopanih v Olomoucu, zakar jim občinski svet izreka prisrčno zahvalo.

Nato je župan prečital pet interpelacij, ki jih je predložil občinski svetnik g. Tumpej in tovariši iz Jugoslovanskega nacionalnega kluba, ki konstatirajo in nujno predlagajo: v zadnjih tednih je bilo izvršenih več sodniških deloženj, ki so nekatere deložirance stisnili za silo v barake in vagone v Dankovi ulici, dva pa sta še vedno pod milim nebom. Ker je na okrajnem, sodišču zabeleženih nad 200 stanovanjskih odpovedi in izgleda, da bo izvršenih do jeseni okrog 100 deložacij, predvsem radi tega, ker ljudje ne morejo plačevati visokih najemnin, naj g. župan poroča, kaj misli ukreniti, da se preskrbe številnim deložirancem potrebna zasilna stanovanja.

Župan je na to interpelacijo odgovoril, da je upravni odbor o tem že večkrat resno razpravljal in ugotovil, da primanjkuje v Mariboru cenjenih stanovanj. Zato se je pričel ponovno pogajati s tvrdko Scherbaum za mlin in skladišče v Kopališki ulici, ki naj bi se preuredilo za stanovanja, ki bi jih občina poceni oddajala revnejšim najemnikom. V zadnjem času so se pogajanja obnovila in so v teku ter je pripravljena mestna občina skleniti na primerni bazi z lastnikom dogovor, po katerem bi sama preuredila omenjene objekte za stanovanja.

Nadalje nujno predlagajo, da je nemudoma izvede revizija plačilnih pogojev akordnega dela za mestne občinske delavce zaposlene v gramoznih jamah, naj revizijska komisija poroča zakaj ni izvršila sklepa seje mestnega občinskega sveta z dne 11. maja, naj se uvede preiskava, kateri občinski delavci so razširjali neresnične vesti in spravljali z njimi v zvezo župana g. dr. Lipolda, in nemudoma naj se uvede preiskava, ki naj temeljito prouči opravičenost pritožb javnosti napram delavcem in nameščencem vseh mestnih podjetij ter naj se ugotovi, kdo izmed magistratnih uslužbencev ni zmožen državnega jezika in kdo se kljub temu, da obvlada službeni

jezik, tega ne poslužuje v službi in s tem daje povod za pritožbe zoper mestno občino.

Župan je vse interpelacije predložil občinskemu svetu takoj v pretres in izjavil, da je ukrenil vse potrebno in da bo zadeva točno preiskana.

Sledilo je nato poročilo drugega odseka, za katerega je poročal podžupan g. Golouh. Iz poročila, ki ga je podal o Mestnem mladinskem domu je razvidno, da je delovanje te tako važne socialne institucije naravnost vzorno. V Mladinskem domu je 99 otrok, ki so vsi lepo preskrbljeni. Prav tako vzorno pa je tudi gospodarstvo kuratorija, ki je prihranilo, ne da bi bili otroci kaj prikrajšani, lep znesek 49.000 Din in prosi občino, naj bi se iz teh prihrankov uredilo igrišče v Ljudskem vrtu. Prošnji je občinski svet ugodil. Nad vse zadovoljivo je poročilo o lanskim pomožni akciji, katere uspehi so v čast mariborskemu prebivalstvu. Občinski svet je izrekel vsem, ki so do teh lepih uspehov kakorkoli pripomogli, toplo zahvalo. Za tretji odsek je poročal občinski svetnik g. Tumpej. Mestni občinski svet je odobril uradne predloge, da se ugoti prošnji Posojilnice v Narodnem domu, tvrdke Pinter & Lenard, Josipine Šmidlove, dr. Borisa in Helene Kristanove in Karla Scherbauma za parcelacijo. Sprejet je bil predlog, da bo občina pri zgradbi novih cest pobirala 50 odstotkov od onih hišnih posestnikov, ki bi novo cesto zahtevali, ker bo na ta način doseženo, da ne bodo na periferiji hišni posestniki zidali tako raztreseno. Tudi je občinski svet dovolil kinopodjetniku Valjaku podreti Streharjev stolp, kjer bo zgradil 3 nadstropno hišo. Glede fasade pa bo odločal mestni svet. Izvedla se bo tudi kanalizacija poti na Kalvarijo in bo k stroškom prispevala mestna občina 23.000 Din na račun prihodnje Pomožne akcije.

Za finančni odsek je poročal občinski svetnik g. Saboty. Sprejet je bil predlog, da bo občina odslej naprej pobirala občinsko trošarino na vino in mošt tudi pri mali prodaji od 10 do 50 litrov. Pregled letnih zaključkov elektriškega podjetja in mestne plinarne je poverjen občinskima svetnikoma dr. Milerju in Tumpeju. Ugodno je bila rešena prošnja gostilničarjev in kavarnarjev za ukinitve koncertne takse, ki je veljavna od 1. julija, toda pod pogojem, da morajo kavarnarji in gostilničarji najeti izključno samo domače godbenike. Nekateri prošnje društev in prošnje za dijaške podpore, ki so predvidene v proračunu, bo rešil upravni odbor.

Slovesna otvoritev Mariborskega tedna

DANES OB 10. URI DOPOLDNE JE MESTNI ŽUPAN IN PREDSEDNIK G. DR. FRANJO LIPOLD, SLOVESNO OTVORIL PRIREDITVE MARIBORSKEGA TEDNA.

MARIBOR, 5. avgusta. Danes smo otvorili naš drugi »Mariborski teden«, ki hodi revija dela naših pridnih organizatorjev ter stremljenj mestne občine, napraviti iz Maribora širom znano in živahno obiskovano tujsko-prometno središče. Že lanska prireditev je pokazala, da se da tudi v kratkem času in v sedanjih težkih razmerah marsikaj napraviti. Izkušnje prvega tedna so pa pripomogle letošnjemu, da je še boljše organiziran, pestrejši in bogatejši. Predvsem so prireditve letošnjega Mariborskega tedna koncentrirane na skupnem prostoru, kar je velika prednost za domačine in prav posebno še za tujce. Velika pozornost se je posvetila raznim razstavam, ki naj pokažejo obiskovalcem nekatere panoge našega gospodarstva, pa tudi delo raznih organizacij in društev. Tujci, ki so prišli v Maribor danes in ki bodo prišli v prihodnjih dneh, bodo tako lahko videli poleg zabavnega dela Mariborskega tedna, tudi praktično stran. S tem bo Maribor mnogo pridobil na ugledu in postal bo tudi v širšem svetu naše jugoslovanske države ter naših sosedov bolj znan.

Slovesna otvoritev je bila danes ob 10. uri dopoldne na razstavišču v Prešernovi ulici. Teden je otvoril mestni župan g. dr. Franjo Lipold kot predsednik ter pozdravil zastopnika vlade g. podbana Dr. Otmarja Pirkmajerja, zastopnika cerkve knezoškofa g. dr. Ivana Tomažiča, zastopnika vojske g. polkovnika Glislića ter zastopnike gospodarskih, kulturnih, nacionalnih in drugih društev, zlasti pa še vse one, ki so pripomogli do organizacije prireditve Mariborskega tedna, nadalje vse ostale zastopnike oblasti, okoliške župane, občinske svetnike itd. Omenil je, da obsegajo prireditve med drugim tudi sledeče razstave: Tujsko-prometno, sokolsko, lovsko, razstavo narodnih noš in vezenin, vrtnarsko, vinarstvo s pokušnjo najboljših štajerskih vin, kun-

cerejsko razstavo, paviljon mariborskih umetnikov, paviljon sportnih trofej mariborskih društev, paviljon »Jadranske straže«, revijo mariborske industrije, trgovine in obrti v obliki prispevkov za veliko reprezentančno loterijo, ki bo v zvezi s potrdilom o obisku Mariborskega tedna, paviljon mariborskih mestnih podjetij ter higien-sko razstavo. Razstave so odprte vsak dan od 7.30 ure do 19. ure. Vstopnina znaša 5 Din, za otroke 3 Din, stalne vstopnice znašajo 20 Din.

Nato sta pozdravila prireditve podban g. dr. Otmar Pirkmajer, ki je naglašal potrebo po lastni iniciativi pri reševanju sedanje gospodarske in splošne krize. Rekel je, da prireditve Mariborskega tedna niso samo gospodarskega, marveč tudi etičnega pomena. Prepričan je, da bo postal Mariborski teden stalna institucija, ki bo skrbela za gospodarski, nacionalni in kulturni napredek obmejnega Maribora. Čestital je k dobremu uspehu v imenu g. bana dr. Draga Marušiča. Za njim je knezoškof dr. Ivan Tomažič želel blagoslov vsem prireditvam, ki naj bi dosegle popoln uspeh in namen.

Z otvoritve je bila poslana Nj. Vel. kralju Aleksandru I. na Bled vdanostna brzojavka. S tem je bil Mariborski teden odprt in povabljeni gosti ter reprezentanti so si ogledali razstave ter naposled paviljon z vinsko razstavo, kjer jim je bila prirejena mala zakuska s prvo pokušnjo razstavljenih vin, katerih je preko 75 vrst.

Otvoritev Mariborskega tedna se pozna tudi že po mestu, kjer je nastalo po ulicah živahno vrvenje. Prišlo je tudi že mnogo tujcev, še večje število pa se pričakuje jutri in v prihodnjih dneh, zlasti zato, ker je prometno ministrstvo spremenilo svoj prvotni odlok glede polovične vožnje in imajo obiskovalci vožne olajšave za ves čas Mariborskega tedna, do 18. t. m.

Tajna hitlerjevska centrala na Dunaju

POLICIJA JE ODKRILA CENTRALO ZA MINIRANJE AVSTRIJE, ŠTEVILNE ARETACIJE ODLIČNIH OSEBNOSTI.

DUNAJ, 5. avgusta. Dunajska policija je v pretekli noči odkrila tajno centralo narodno-socialistične propagande v Avstriji, ki se je bavila tudi z volunostvom v korist Nemčije. Akcija se je skrivala pod imenom »Društva za kulturno sodelovanje med vzhodno in južno Evropo«. Zapolnjena je bila celotna korespondenca, aretiranih pa je bilo večje število oseb, med njimi več odličnih industrijcev, vseučiliških profesorjev, zdravnikov i. dr. V zaporu sedi zaenkrat 27 glavnih krivcev, policija pa izjavlja, da bo izvršila še nadaljne aretacije, in sicer ne le na Dunaju, temveč tudi na deželi. Dalje je policija včeraj zjutraj aretirala tudi tri narodno-socialistične novinarje, baje pa so aretirali tudi upokojenega pehotnega generala Alfreda Kraussa, pri katerem je zapolnila pismo, ki ga je naslovil na nemškega generala von Cramona in mu sporočila, da je dr. Dollfuss prodal Avstrijo Franciji ter prejel za to denar. Poluradna »Politische Korrespondenz« piše med drugim naslednje: »Ukrepi, ki jih je storila avstrijska vlada za bodoče, popolnoma jamčijo varnost države in posameznika.

kov ter se zato smatra poskus hitlerjevcev, da bi s terorjem izzvali politične homatije v Avstriji in vznemirili inozemstvo glede usode Avstrije, kot popolnoma propadel.«

PREMESTITVE PROFESORJEV.

Beograd, 5. avgusta. Z odlokom prosvetnega ministra je premeščen profesor Ladislav Mlakar v Mariboru z učiteljskega na realno gimnazijo, profesor Viktor Gruntar z realne gimnazije na učiteljske in profesor Viktor Cotič iz Maribora na I. realno gimnazijo v Ljubljano.

PRED DEMARŠO V BERLINU.

PARIZ, 5. avgusta. Uradni krogi pravijo, da se nadaljuje izmenjavanje misli med Londonom, Rimom in Parizom glede demarše v Berlinu radi Avstrije in Posaarja. Mnenje angleškega tiska v tem vprašanju ni enako in enotno. »Morning Post« pravi, da je dala iniciativo za to akcijo angleška vlada, nasprotno pa piše »Daily Telegraph«, da se angleška diplomacija trudi, da bi preprečila tako akcijo.

Jugoslovanska gospodarska konferenca

PREDKONFERENCA V NOVEM SADU. KONFERENCA BO 8. tm. V ZAGREBU.

NOVI SAD, 5. avgusta. Včeraj popoldne je bila tukaj zadnja predkonferenca pred sestankom velike gospodarske konference, ki se je bode udeležili gospodarski krogi iz vse države. Na tej predkonferenci so se razpravljala razna aktualna vprašanja, s katerimi se bo bavila tudi glavna konferenca, v prvi vrsti pa so gospodarstveniki obravnavali vprašanje znižanja obrestne mere, revizije oziroma ukinitve zakona o zaščiti kmetov, uredbe o posredovanju in ostalih zaščitnih uredb ter proučevali ukrepe, ki bi bili potrebni za oživitve kreditnega poslovanja v državi. Po mnenju predsednika zveze vodniških bank Slepčevića se ne smejo pričakovati od velike konference, ki bo 8. t. m. v Zagrebu, preveliki pozitivni uspehi, ker so se doslej še vse take konference izkazale kot jalove. Nasprotnega

mnenja pa je bil predsednik beograjske industrijske zbornice Stanojević, ki je trdil, da bo imela zagrebška konferenca vsaj delen uspeh, ker bo opozorila merodajne činitele na to, da je gospodarska tetiva pri nas napeta do skrajnosti in da so mora storiti za sanacijo nevzdržnih razmer karkoli. Na zagrebški konferenci se bo energično zahtevala takojšnja odprava vseh vzrokov, ki so krivi današnjih nevzdržnih razmer.

STROGA PRIPRAVLJENOST NA IRSKEM.

DUBLIN, 5. avgusta. Z ozirom na neprestane alarmantne vesti, da je pričakovati atentata irskih fašistov na predsednika de Valero, je zasedlo vojaštvo parlament in vsa ostala važna javna poslopja.

Dnevne vesti

Polovična vožnja za »Mariborski teden« je odobrena in velja za prihod od 3. do 15. avgusta, za povratek pa od 5. do 18. avgusta. Pri odhodu z domače postaje kupite celo vozovnico, ki je pa pri prihodu v Maribor ne oddajate, ker vam bo služila s potrdilom o obisku »Mariborskega tedna« na legitimaciji za brezplačen povratek.

Razobesite zastave! Mestna občina je na čast gostom, ki so dospeli na »Mariborski teden«, v čigar okviru se vrši tudi kongres Jugoslovanskega plinarniškega in vodovodnega združenja, razobesila zastave na svojih poslopijih. Vabijo se meščani, da okrasijo tudi svoja poslopja z zastavami.

Iz železniške službe. Premeščeni so: prometnik Jože Kulhar iz Moškanjcev v Prevalje, prometnik Janez Kovač pa iz Dovja-Mojstrane v Moškanjce.

Gospod Sally Guggenheim, jugoslovanski generalni konzul v Baslu (Švica) se mudi na letovanju v Sloveniji. Morebitni tukajšnji interesi, katerim je drage volje za informacije na razpolago, se naj obrnejo radi točnega naslova na Zbornico za TOI v Ljubljani.

Namesto venca na grob ge. Emeršičeve je prejela Protituberkulozna liga v Mariboru Din 100 od Združenja pekarskih mojstrov. Posnemajete!

Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden Savostova lekarna pri »Magdalenici« na Kralja Petra trgu.

Važna železniška konferenca v Mariboru. Včeraj in danes traja v mariborskih železniških delavnicah konferenca upravnikov vseh železniških delavnic v naši državi glede izboljšanja našega voznega parka in ureditve vprašanja delavcev v železniških delavnicah. Konferenci predseduje načelnik strojnega oddelka v generalni direkciji državnih železnic v Beogradu g. inž. Popović. Med drugimi se udeležujejo konference tudi gg. inž. Stevanović, načelnik oddelka za železniške delavce pri generalni direkciji državnih železnic v Beogradu, inž. Vidic, upravnik zagrebške delavnice, inž. Santic, upravnik delavnice v Sarajevu in nje gov. namestnik inž. Roglič, dalje inž. Pavlović, upravnik delavnice v Velikem Bečkerek, inž. Gregorović, upravnik delavnice v Subotici in inž. Jović, upravnik delavnice v Mariboru. Včeraj so udeleženci konference napravili poučen izlet na Falo in v Ruše. Želimo, da bi konferenca dosegla popoln uspeh, zlasti glede izboljšanja našega voznega parka in pa ureditve eksistenčnega vprašanja delavstva v državnih železniških delavnicah.

Mariborski in bolgarski vrtnarji. Mestni svet mariborski je na predsinčni seji obravnaval pritožbe mariborskih vrtnarjev proti bolgarskim, ki privažajo na naš trg razno zelenjavo. Sklenil je, prenesti do preklica bolgarske vrtnarje na Rotovski trg, kjer se jim bo zaračunavala stojnina po 3 Din za m² prodajne ploskve. Vse ostale pritožbe mariborskih vrtnarjev pa je mestni svet zavrnil, ker ni zakonitih pogojev, da bi mogel Bolgarom zabraniti uvoz lastnih pridelkov na naš trg.

Prvovrstni

Sonny Boy Salon Jazz

v soboto in nedeljo

v kavarni JADRAN

Posebna soba »Mejašev« bo otvorjena ob priliki nedeljske manifestacije pri Sv. Duhu na Ostrm vrhu. Gostilna Lovca (pri cerkvi) jo je dala na razpolago članom kluba »Meja« za prenočišča (po 5 Din) in seje. V sobi bodo visele slike zaslužnih »Mejašev« in slike obmejnih izletov. Tukaj bo tudi na razpolago nova spominska knjiga, ki bo služila nacionalnim izrazom zavednih turistov. Iz nje se naj zrcali duša onih, ki so prežeti z mislijo, da je le s trdno mejo omogočen zdrav razvoj in obstoj jugoslovanskega zaledja!

Jugoslovanski - češkoslovaški kliring. Zemlja banka v Pragi je izplačala terjatve češkoslovaških upnikov in dala predjume za češkoslovaške terjatve.

Eleganten pisemski papir v mapah in blokih: Zlata Brišnik, Slovenska ulica 11. Slovenska ulica.

Avstrijski »Frontkämpferji« bodo manifestirali prihodnjo nedeljo v obmejni Radgoni. Med svojimi nacionalnimi težnjami je na prvem mestu zahteva po »izgubljeni Štajerski«, ki se mora čimprej povrniti v okrilje svoje matere. Zbralo se bo baje 10.000 bivših bojevnikov, vnetih prijateljev »izgubljenega nemškega ozemlja«. Graški »Tagblatt« in »Grenz-wacht« že dva tedna pozivata vse Nemce brez razlike na mejo, češ, tu se naši interesi ne križajo, tu smo vsi »stark und einig!« In mi? Ali smo močni in složni, kadar gre za naše obmejne interese? V nedeljo je napovedana že trikrat preložena obmejna manifestacija na najbolj eksponirani obmejni postojanki na kóban-skih planinah, pri Sv. Duhu na Ostrm vrhu, ki leži tik avstrijske meje. Do sedaj je prijavljenih 200 Mariborčanov. Ali nas ne more biti več? Poglejmo Avstrijce! Pokažimo, da se tudi mi zavedamo naših narodnih pravic in si ne pustimo vzeti niti pedi slovenske zemlje! Maribor, Dravska dolina, v nedeljo posvetimo naše misli obmejnim planinam! Naj se z obmejne trdnjave Sv. Duha razlega glas, da smo budno na straži za našo Dravsko dolino in za naš Maribor! Zato vsi v obmejno plano!

Krajevna organizacija JNS za V. mestni okraj je imela v četrtek zvečer v gostilni »Pri Vipavcu« svoj redni občni zbor, na katerem je bila izvoljena sledeča nova uprava: predsednik g. Janko Černe, I. podpredsednik g. Josip Jurca, II. podpredsednik g. Josip Puc, I. tajnik g. Peter Sekolic, II. tajnik g. Alojz Sojer, I. blagajnik g. I. Zimerman, II. blagajnik g. Ivan Sovinšek, odborniki so gg. Herman Kralj, Robert Kenda, Ivan Meško, Franjo Dobrila, Ferdo Kosem, Josip Majcen in Josip Benc. V nadzornem odboru so gg. Štefan Potočnik, Alojz Gulič in Josip F.

V nedeljo 6. t. m. bo izlet kompletne železničarske godbe v gostilni »Weber«, Pobrežje. Ples, ocvrti piščanci in dobra kapljica!

Pri zaprtosti in hemeroidih, motnjah v želodcu in črevesju, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna »Franc-Jozejeva grenčica«, večkrat na dan použita, krasen pripomoček.

Javna zahvala. PTL izreka Društvu mestnih uslužbencev v Mariboru za podarjenih Din 100.— in Ribarskemu društvu za Din 90.—, v prid gradbenega fonda za zgradbo azila najpristrčnejšo zahvalo!

Lep uspeh. Gradbeni fond za zgradbo azila za tuberkulozne bolnike je dosegel koncem meseca julija t. l. znesek 57.500 Din. Vsem in vsakomur, ki je pripomogel do te vsote, izreka PTL najpristrčnejšo zahvalo. Najemniki in hišni posestniki bodite vstrajni in žrtvujte mesečne dinarje, da se čimprej uresniči zasnovani človekoljubni načrt, ki bo v prid najbednejšim in v ponos mesta Maribora.

Enoletni trgovski tečaj STD v Mariboru, Zrinski trg 1, sprejema ustne in pismene prijave za prihodnje šolsko leto vsak dan od 10.—11. ure v prostorih državne trgovske akademije. Praktičen pouk v trgovskih predmetih, stenografiji in strojepisju. Nizka šolnina, 12 predmetov, 38 ur tedenskega pouka. Zahtevajte prospekt.

Glasilno županske zveze »Samouprava«. Osmo številka je izšla in ima naslednjo vsebino: zakon o upravnem postopku; novi zakon o občinah; javne občinske knjižnice; kdo si je 13. junijem 1933 pridobil članstvo občine; razsodbe upravnega sodišča ter poročila iz Zveze in odgovore na razna vprašanja.

Skavitizem. Jutri, v nedeljo 6. t. m. bo ob 10. uri v drž. real. gimn. sestanek za vse člane, ki se nameravajo udeležiti taborenja na Mariborskem otoku, ki bo o. 13.—15. tm.

Proti dvojnemu zaslužkarstvu. Občinski svet v Splitu je sklenil na zadnji seji odpušiti iz občinske službe vse vpokojence, ki so kot dnevničarji nastavljeni v magistratni službi. Sklenil je tudi izdati novo pragmatiko, v kateri bodo znatno znižani prejemki mestnih uslužbencev.

Glavnega zastopnika sprejme za Maribor stara domača zavarovalnica. Interesi, ki imajo v Mariboru trgovsko ali poslovno pisarno in že več let bivajo v Mariboru, imajo prednost. Oferte na upravo lista pod: »Mariborski zastopnik«.

Na odno gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 9. avgusta ob pol 21. uri na Rotovškem trgu: »Celjski grofje«.

Prva mariborska dramska predstava na prostem bo na Rotovškem trgu v sredo 9. tm. ob pol 21. uri. Ob sodelovanju velike komparzerije bo vprizorilo mariborsko »Narodno gledališče« zgodovinsko dramo domačega pisatelja Bratka Krefta »Celjski grofje«. To delo spada med najuspešnejša slovenska dela novejšega dramatika ter je v Mariboru doseglo najmočnejši uspeh poslednjih sezon. Režijo vodi glavni režiser J. Kovič. Vstopnice v predprodaji pri dnevnih gledališki blagajni.

Blagoslovitev kapelice na ruškem letnem gledališču. Ob slovesni blagoslovitvi kapelice na letnem gledališču, ki jo je prav okusno ovenčala botra Špela Čerškova so se zbrali predvčerajšnjim zvečer do malega vsi Rušani. Blagoslovitvene obrede je opravil domači župnik gošp. Ferdinand Pšunder, ki je imel ob tej priliki lep nagovor, v katerem je razložil pomen kapelice, ki je posvečena materi Mariji, slovanskima blagovestnikoma Cirilu in Metodu in trem kmečkim svetnikom sv. Izidorju, sv. Antonu Padovanskemu in sv. Arehu. Kapelica naj bo viden simbol verske, slovanske in socialne čustvenosti ruškega ljudstva. Nato je spregovoril še podstarosta ruškega Sokola, ki se je najprej zahvalil domačemu g. župniku za prijaznost in blagoslovitev, nato pa poudaril, da so kapelico zgradili kulukarji Sokoli. S to požrtvovalnostjo so pokazali, da Sokolstvo odklanja kulturni boj ter goji poleg ljubezni in bratstva tudi globoko spoštovanje do vere svojih očetov. Po nagovorih je zapel pevski odsek Sokola Finžgarjevo »Pri kapelici«. Nato pa se je razvila lepa domača zabava.

Velika kavarna. Sobota: Cvetni sejem. Nedelja: Operni večer s plesom.

Vsem posetnikom Mariborskega tedna znaten popust v Trpinovem bazarju, Vel. trnjska ul. 15.

Pozor! Konjenica Kubanskih kozakov jezdecov priredi svojo prireditev radi nedeljskega slabega vremena v nedeljo, dne 6. avgusta 1933 ob pol 9. uri zvečer na igrišču ISSK Maribora. Igrišče bo električno razsvetljeno. Vstopnina: sedeži Din 10.—, stojišče Din 5.—, dijaki in otroci Din 2.—. Kozaki.

Prostovoljno gasilsko društvo v Št. lju priredi svojo letno veselico na vrtu restavracije Bauman. Iz prijaznosti sodeluje mešani zbor Glasbene Matice iz Maribora. Kdor hoče preživeti nekaj lepih ur, naj pohiti v nedeljo 6. avgusta na severno mejo. Odhod vlaka iz Maribora ob 13. uri.

Sokolska četa Radvanje pri Mariboru. Sokolska četa Radvanje pri Mariboru naznanja vsem bratskim društvom, da priredi 6. avgusta t. l. veliko poletno veselico z jako peštrim sporedom na letnem telovadišču Sokola Maribor I. Ker je čist dobiček namenjen za ureditev letnega telovadišča čete Radvanje, prosimo vsa bratska društva in prijatelje Sokolstva za čim večjo udeležbo. Za jedila in pijačo bo v obilni meri preskrbljeno, za razvedrilo pa bosta igrali dve godbi. Začetek ob 16. uri.

Kavarna Rotovž

lep vrt, izborna b o v l a, prvovrstni odprta vina, ledena kava

K O N C E R T

Mlekarska razstava na Velesejmu. Na velesejmu od 2. do 11. septembra 1933. bodo sodelovale vse delujoče mlekarske zadruge v naši banovini. Ob tej priliki nam pokažejo razne vrste mlečnih izdelkov, slike in nazorno mlekarsko statistiko. Mlekarske zadruge nastopijo na razstavi skupno pod naslovom: »Strokovna zveza mlekarskih združenj«. Vodstvo mlekarske razstave in prodaje mlečnih izdelkov je dodeljena mlekarskemu odboru z referentom banske uprave na čelu.

Vsa tiskarska dela izvršuje hitro, solidno in poceni

PODRAVSKA TISKARNA

Maribor, Gregorčičeva ulica 6 — Telefon 20-38

3000

Cestna dela. V preteklem mesecu so končali tlakovanje Aleksandrove ceste pred carinsko pošto in je cestišče tlakovano že od južne rampe pred glavnim kolodvorom do Tomšičeve ulice. V mestu je na Aleksandrovi cesti dovršen tlak od Grajskega trga do Špacekove gostilne. Radi prireditve Mariborskega tedna je gradbeni urad nadaljna tlakovalna dela na Aleksandrovi cesti ustavil do 16. avgusta. V tem mesecu bodo položili zadnje robnike na južni strani Aleksandrove ceste. Tlakovali bodo nadalje dovozno cesto na glavni kolodvor, Sodno ulico severno od Marijine in nadaljevali tlakovanje Aleksandrove ceste.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkah, usedu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpričujejo, da je »Franz Josefova« voda posebno v srednjih letih in starostni dobi, izborna čistilno sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Izvozniki in trgovci s semenjem, pozor! V »Službenih Novinah« št. 162, stran 84c z dne 20. julija t. l. je priobčena rešitev ministrstva za poljedelstvo št. 34769. Ta rešitev se nanaša na dopolnitev pravilnika o kontroli semen kulturnih biljk, in sicer glede stavljanja atesta na seme lucerne in rdeče detelje pridelane v naši državi in prečiščene na strojih »Trifolin«.

Grajski kino. Od danes dalje najlepši in največji film tega leta, Jana Kiepure »Pesem za Te....«. »Pesem za Te« je film kakor se jih je do danes malo napravilo v filmski industriji. Pevsko na višku ima film sijajno glasbo in pa izvrstno zabavno vsebino. Poleg Jana Kiepure skrbe za zdrav humor: Paul Hörbiger, Paul Kemp, A. R. Roberts, zelo srčkana pa je Jenny Jugo.

Kino Union. Od danes se predvaja velik zabaven film »Ljubezen in veselje« z Ivanom Petrovičem, Greto Theimerjevo, Teodorjem Loosom, Feliksom Bresartom in Pavlom Morganom. Sledi največja veseliga »Paprika« s Frančiško Gaalovo in Paulom Hörbigerjem.

Dražestno poletno blago po že znižanih cenah

Tekstilana Büdefeldt

Kongres Jugoslovanskega združenja plinarn in vodarn

Otvoritev in potek

Danes dopoldne ob pol 10. uri se je pričel v dvorani Ljudske univerze na Slomškovem trgu kongres Jugoslovanskega združenja plinarn in vodarn, katerega se je udeležilo veliko število delegatov in strokovnjakov. Zastopani so na kongresu skoro vsi vodovodi in plinarne iz vse naše države. Prisostvujejo mu številni delegati in strokovnjaki iz tujine, zlasti iz Češkoslovaške in Poljske. S kongresom je bil združen tudi osmi občni zbor Jugoslovanskega združenja plinarn in vodarn, ki se je pričel že jutraj ob 8. uri.

Iz poročil posameznih funkcionarjev je razvidno, da je v teku svojega 8-letnega obstoja dalo združenje mnogo koristnih pobud in doseglo lepe uspehe za naše gospodarstvo, zlasti pa za naša mesta.

Kongres je otvoril predsednik združenja g. inž. Bartl. Najprej je pozdravil zastopnika mestne občine mariborske podžupana g. Golouha in mu izrazil zahvalo. Pozdravil je tudi vse ostale zastopnike mestne občine mariborske, v prvi vrsti pa ravnatelja mestnih podjetij g. Perica. Dejal je, da je mnogoštevilno zastopstvo mestnih občin iz vseh krajev naše države dokaz, s kako velikim zanimanjem zasledujejo občine delo združenja. Posebej je z veseljem pozdravil župana mesta Pančeva g. dr. Isajloviča, župana mesta Bjelovara g. dr. Kvačnika, župana mesta Vinkovcev dr. Šumanovca, zastopnika zagrebškega župana banskega svetnika inž. Domanička, nadalje g. Frana Rupnika, predsednika upravnega odbora mestne plinarne ljubljanske in kot zastopnika občine ljubljanske ter celjskega magistrata nega direktorja g. Šubica.

Posebej pa je pozdravil namestnika primatorja mesta Prage g. dr. Kellnerja in pri tej priliki naglasil, da nam njegova nazočnost jasno priča, kako veliko zanimanje je v bratskem češkoslovaškem narodu za naše jugoslovanske težnje in za naš napredek. Nadalje je pozdravil predsednika g. Hajtmána kot zastopnika mesta Prage, predsednika Zveze jugoslovanskih, poljskih in češkoslovaških plinarn in vodarn ravnatelja g. Rabcewskiego, zastopnika poljskega združenja ravnatelja g. inž. Konopka. Naglasil je, da nam je mnogoštevilno poslanstvo iz Češkoslovaške dokaz močne volje za skupno delo.

Nadalje je pozdravil predsednika češkega združenja g. inž. Lebla, docenta dr. Keclika, docenta g. Snižka, inž. Jedlička, kakor tudi zastopnika »Deutscher Verein von Gas- und Wasserfachmännern« ravnatelja vodovoda mesta Vratislave inž. Kirchnerja, zastopnika avstrijskega združenja plinarn in

vodarn nadinspektorja g. inž. Sprincla in končno še zastopnika zagrebške tehnične fakultete profesorja g. dr. inž. Hanamana.

Ob zaključku pozdravnega nagovora je predsednik inž. Bartl izjavil, da se je že leta 1920. pokazala potreba skupne organizacije naših plinarn. Takratne prilike so silile na to, da bi se združili in organizirali. Vendar pa se je ta želja uresničila šele leta 1926., ko se je osnovalo združenje z namenom, da zastopa interese plinske industrije. Pred nekaj leti so pozvali v svoj krog tudi vodarne, toda ta sekcija še ni popolnoma organizirana in je predsednik ponovno pozval mesta, naj bi sledila vzgledu večjih mest. Na njegov predlog je bila odposlana našemu kralju vdanostna brzojavka, pozdravno brzojavko pa so navzoči poslali trgovinskemu ministru Šumenkoviću.

V imenu mestne občine mariborske je pozdravil kongres podžupan g. Golouh, izrazil svojo radost in mu želel najlepših uspehov. Prav tako so želeli lepe uspehe kongresu namestnik primatorja mesta Prage dr. Kellner, predsednik Zveze jugoslovanskih, češkoslovaških in poljskih združenj ravnatelj g. Rabcewski, inž. Jedl, zastopnik avstrijskega združenja inž. Sprincl, zastopnik zagrebške občine banski svetnik inž. Domaničko, zastopnik mestne občine ljubljanske Fran Rupnik in končno še docent zagrebške tehnične fakultete Hanaman. Vsem zastopnikom se je za njihove pozdrave in izraze zahvalil predsednik inž. Bartl.

Sledila so nato zanimiva predavanja po sameznih delegatov. Popoldne in jutri se bo kongres nadaljeval.

Učiteljstvo za našega kmeta. Včeraj je bil v Mariboru na vinarski šoli odprt tečaj za učitelje na kmečkih nadaljevalnih šolah. Nad 30 učiteljev z vseh strani dravske banovine se je zbralo. Med njimi sive glave preizkušenih delavcev in voditeljev in mladi obrazi začetnikov, vse pa preveva mladostni idealizem in volja, da si za ceno svojih počitnic in ob materielnih žrtvah pridobijo novih idej in moči za čim uspešnejše delo med kmetiskim ljudstvom. Skoro vse udeležence tega 10-dnevnega tečaja je sprejela vinarska šola pod svojo gostoljubno streho ter jim nudila hrano in stanovanje proti zmerni odškodnini. Ob 10. dopoldne je g. ravnatelj Priol, kot hišni gospodar pozdravil g. referenta za gospodinjstvo in kmetijske nadaljevalne šole, svetnika Krošla ter tečajnike in želel mnogo uspeha v dobiti kmetijskega stanu, stebre naše države in po njem nas vseh. G. šol, svetnik Krošl

se mu je zahvalil za tople besede in prijazen sprejem. Takoj v uvodnih besedah je omenil, da ni glavna svrha tega tečaja strokovno znanje, temveč idejna stran pri prosvetnem delu na deželi. Tečaj je namenjen bodočim voditeljem kmetijskega ljudstva. Ne bo dal obilo strokovnega znanja, ampak skušal bo odpreti in pokazati dohod h kmečki duši. Največji vpliv na kmečke ljudi ima tisti, ki ljubi in razume kmeta ter njegove težave, če tudi ne ve dosti o njegovem delu. Treba je duhovno postati kmet, približati se kmetu! Poživeti ljubezen do kmetstva, napraviti vas za še boljše voditelje kmetijskega pokreta, to je namen tega tečaja. Kmetstvo ni kaka romantična zadeva, temveč postaja preveč socialen problem, ki bi naj zanimal vso družbo, saj je prav kmetstvo osnova vse družbe. — Bolj nego razum naj deluje na tem tečaju srce in čuvstvo, da boste šli ne toliko s polno glavo, kakor z gorečim srcem na delo med narod za narod. Načrt predvideva predavanja o problemu kmetstva (šol. svetnik Krošl), o kmetijstvu (ing. Štifter), o narodopisju (prof. Baš), o zdravstvu (dr. Vrtovec), o Sokolstvu (dr. Pivko) itd., poleg tega pa več ekskurzij v tovarne in k vzornim posestnikom v okolici.

Županstvo občine Pobrežje nam pošilja sledeči dopis: Z ozirom na vaš članek pod rubriko »Izpred sodišča« pod naslovom »Vlomilci v Jakličovo blagajno pred sodniki« z dne 25. jul. 1933, kjer pišete med drugim: ... Predsednik senata je ob zaključevanju dokazovalnega postopanja naglasil nujno potrebo, da se že končno očisti Pobrežje, ki je znano kot glavno zatočišče zločincev in vseh mogočih kriminalnih tipov, te neprijetne zaloge — zahtevamo, da članek v toliko popravite, da ne bo izgledalo, kakor se iz članka upravičeno sklepa, da smo na Pobrežju samo razbojniki in tatovi. Kolikor je pa take sodbe tudi pri nas, to niso domačini, ampak tujci, ki so se priključili od drugod, predvsem iz mesta, od koder je prišel glavni kader teh tipov.

Prvi kmečki praznik na Murskem polju. Naš prvi kmečki praznik, ki bo v nedeljo 3. septembra na Cvenu pri Ljutomeru, se bo praznoval po sledečem sporedu: Ob 8.15 slovesen sprejem g. ministra Puclja in drugih gostov na postajališču v Ljutomeru. Na to se razvije velik spreved skozi Ljutomer v 1 uro oddaljeni Cven. Pri tej povorki bodo ministri, senatorje in narodne poslance spremljali na Cven kolezarji, fantje v narodnih nošah na konjih, razne skupine vozov, društvene korporacije, godbe in drugo občinstvo. Iz raznih dosedaj sprejetih prijav bomo videli v sprevedu razne vesele narodne običaje in opravljanje različnega kmečkega dela. Pokazati hočemo živo sliko iz življenja naših Muropolcev pri delu in oddihu. Takoj po prihodu na Cven bo slavnostno zborovanje tamkajšnje konjerejske zadrage, ki proslavi na ta dan 25-letnico svojega obstoja. Obenem hočemo manifestirati za našo jugoslovansko idejo

Veselite se!

Evo ga!

Ki-Ki čudo, odlični bonbon.

Ki-Ki nežen - prijeten - fin - hraniv - osvežujoč

veselje za staro in mlado, za odrasle in za otroke. Vsi ga boste jedli — vsi boste klicali:

Kdor je **Ki-Ki** počuti se bolje
Kdor je **Ki-Ki** ta je dobre volje

in dati duška svoji narodni zavesti. Izvršila se bo tudi razdelitev nagrad za premirane konj in govejo živino. Ob 13. bo skupno kosilo pri g. Katiki Rajhovi na Moti. Popoldne bo velika dirka, katero priredi »Kolo jahalcev in voznikov«.

Udeleženci idejnega tečaja za učitelje kmetško-nadaljevalnih šol, ki se je pričel 2. t. m. in bo trajal do 12. tm., so napravili včeraj ekskurzijo v Ruše, kjer so si ogledali tamkajšnje tovarno za dušik in umetna gnojila. Ves obrat jim je ljubeznivo razkazal g. inž. Terzan, nakar so si ekskurzisti ogledali novo šolo, kjer jim je bil tolmač šolski upravitelj g. Bregant. Od tam so odšli na ogled Sokolskega doma in pa letnega gledališča ruškega Sokola na prostem, ki jim ga je razkazal član ljubljanskega Narodnega gledališča g. Janko. Vodstvo ruške tovarne je nato pogostilo ekskurziste v Črnkovi gostilni, kjer jih je pozdravil župan g. Lisjak, navzočih pa je bilo tudi precej drugih domačinov. V imenu ekskurzistov se je zahvalil za izredno ljubezniv sprejem in pogostitev učitelj g. Kržižnik.

Seznam v mesecu juliju izdanih in izbranih obrtnih pravic. Izdane: Skopal Frančišek, postavljanje strelovodov, Orožnova ul. 1; Wesiak Karol, mizar, Cankarjeva ul. 2; tvrdka Sečko-Tekstil, d. z. o. z., trgovina z manufakturama na debelo, Mlinska ul. 10; Lobnik Alojzij, trgovina z mešanim blagom na drobno, Frankopanova c. 10; Močnik Josip, mesar, Radvanjska c. 5; Štefančič Marija, šivilja, Loška ul. 5; Zakrajšek Ana, damska frizerka, Stolna ul. 1. Izbrisane: Fritz Jožef, trgovina z mešanim blagom, Gosposka ul. 37; Cizel Josip, kavarna, Aleksandrova c. 45; Lury Helena, seimstvo z galanterijo in konfekcijo, Delavska ul. 28; Ščuka Marija, gostilna, Grajski trg 1; Končnik Josipina, ljudska kuhinja, Slovenska ul. 28.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal termometer 15.9 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 14.2 stopinj C; barometer je kazal pri 19.4 stopinjah 743.2, reduciran na ničlo pa 740.9; relativna vlaga 79; vreme je tiho in vroče.

Spominialte se CMD

M. Ahmari:

Obisk

(Dalje.)

Marjan je kaj kmalu zaslovel kot »moj dečko«. Prijatelji in prijateljice so smatrali za svojo dolžnost, da me posvarijo — in seznanila sem se posredno in neposredno z bogato zakladnico predsodkov in sodb od odkritega nerazumevanja preko pomilovanja do popolne obsodbe moje moralnosti, pri čemer sem spoznala vsebinsko marsikatero »pobeljenega groba« in se naučila mnogo, mnogo... Ali smejala sem se. Kaj je »čast«, kaj »dobro ime«? Paglavci sodi po sebi. Moja pota so bila jasna in moj konkretni cilj je bil vreden, da sem mu žrtvovala usmiljene vrednote, ki kaj hitro menjajo svoje lice.

Zares žrtev mi je bila prav za prav le pot do rektorja. Dve dolgi uri sem se borila, preden sem res stopila pred njega in ga zaprosila, naj dovoli tovarišu R. daljši dopust in šeto, da polaga polletne izpite nekoliko kasneje. — Sprva me je odbil. Ponovila sem prošnjo in jo obrazložila, kakor mi je to narekovala moja »zdravniška« razsodnost. — Zatopljen v svoje papirje me je poslušal, in odgovoril — napisal pa je listino, ki je povsem ustregla moji želji. Zahvalila sem

se — kako prazne, kako smešno enostavne so včasih naše besede! Priklonila sem se, kakor to predpisuje vljudnost — duša pa se mi je priklonila do tal in vztrajala nekaj trenutkov v nemem spoštovanju do taktne, ne vsakdanje osebnosti. — Še danes se čudim, da je meni, tujki, ki je posredovala za tujca, vse do pičice verjel, ne da bi me žalil niti s senčico vprašanja.

Marjan je torej šel na dopust, na deželo, kjer je zares okrevljal in se umiril. Dosegla sem svoj cilj.

In prišlo je vse, kakor je moralo priti. Jeklena trdota, ki se je v meni utrčila v boju s temo Marjanove duševnosti, je kljubovala tudi njemu z isto vztrajnostjo, z istim popolnim obvladanjem vseh izraznih kretanj, ko je v oživljajoči samozavesti zopet skušal nadvladati — žensko.

Nihče ni mogel slutiti, da sem vsako potezo iznajdljive prirode skrbno zasledovala, da sem se sicer neopaženo, toda spretno izmikala — lice se je smejala, usta so govorila šale; ali bilo mi je, kakor da čujem tudi skozi najbistrejši smeh neumorne kaplje uničujočega dežja, ki udarja na moj tihi vrt neprestano, neprestano. —

Nekoč mi je Marjan poklonil sliko: »Izgledam kakor razbojnik, kajne?!« —

»Človek ima različne obraze — in končno to je amaterska slika v neugodni razsvetljavi...« sem se smejala, glasno smejala, da bi zakrila svoje razburjenje ob presenetljivem spoznanju: tudi to je njegov pravi obraz — oči gledajo menda mnogokrat skozi motni dim beznic v gole globine življenja, usta so morda že popolnoma vajena kvant in sarkastičnih zabavljic... Spomnila sem se lepe slike Doriana Grega, ki je postala od dne do dne odurnejša, ker je odrazila vsak greh njegovega navideznega vedno mladega, lepega originala. Čudno. Tudi na Marjanu še nisem bila opazila potez, ki bi tako očitno razkrinkale pred mano molčeče, zastrte globine njegove notranjosti.

Kaj bi dalje pripovedovala. Ko sem se bila tekom enega leta prepričala, da Marjanu ne morem biti tovarišica še manj seveda prijateljica, sem prekinila nevdružno razmerje in si priborila neovirano prostost s pismom, ki naj bi pretrgalo »vsako, bilo katerokoli vez«. Stiki prijateljstva in človeškega sočutja so se umaknili najnujnejšim, neizogibljivim kretanjem, katerih se poslužujejo vse lutke na veliki, pisani pozornici življenja.

Neko nepopisno zadovoljstvo me je učilo uživati tisoč vsakdanjih podrobnosti, moji dnevi so bili zopet pesmi smeja — saj še nisem poznala kupne cene svoje lepe, lepe svobode.

Plačala sem jo z zadnjim Marjanovim obiskom.

Še danes vidim svojo spartansko, nekoliko mračno sobo, kjer sem takrat stanovala. Na veliki, z voščeni platnom pogrnjeni mizi je ležalo nekaj odprtih knjig — nisem gledala vanje; saj se je na nasprotnih strehah igralo solnce in misli moje so se sprehajale Bog ve kod; mlada duša ima mnogo poti.

(Se bo nadaljevalo.)

Strelna ubila dva godbenika

V Tulceji v severni Romuniji se je pripetila ob nedavni večji nevihti čudna nesreča. V mestnem parku je bila prirejena velika ljudska veselica na čast mestnemu županu. Igrala je vojaška godba, ki je pravkar pričela izvajati svoj koncert, ko se je nenadoma nebo pooblačilo in je zadivljala silna nevihta. Bliski in grmenje so si sledili drug za drugim. Skoraj vsi gostje so se razšli in je zato naprosil sam slavljenec vojaškega kapelnika, naj bi godba prenehala igrati in se preselila v sosednjo restavracijo. Kapelnik se temu vabilu ni hotel odzvati, ker je obljubil, da bo igrala godba v parku polne štiri ure. Nenadoma pa se je zabliskalo, strelna je udarila prav v godbeni paviljon in na mestu ubila dva godbenika.

Srednja šola in izobrazba mladine

Zakaj mladina študira in odkod slabi uspehi?

Izobrazba je za vsak narod tako važna, da zasluži vedno večjo pozornost. Neizobražen narod ni v današnji ostri gospodarski tekmi zmožen obstati in podlaga kulturno nadrejenim sosedom. To je nepobitna resnica. Vendar pa nas prenapolnjenost srednjih šol navaja s skrbjo, po drugi pa se čudimo nad razmeroma slabim napredkom. Posvetimo torej najprej v ti dve vprašanji, ki sta za današnjo dobo značilni in neprestano na dnevnem redu: 1. Zakaj toliko mladine študira? 2. Odkod razmeroma slab napredok?

Ne bo odveč, če sežemo pri prvem vprašanju nekaj sto let nazaj, ko se je bavilo z izobrazbo predvsem redovništvo — frančiškani, dominikanci, — ki je delilo pouk tudi posvetni gosposki — plemstvu. Redki pa so bili nižji plemiči, ki bi se bili posvetili celo skromni izobrazbi. Značilna za takratne razmere je samoljubna pesem nemškega viteza H. von der Vogelweide:

Ein Ritter so Gelehrter war,
dass er in Büchern las,
was er geschrieben fand.
Der war Hartmann genannt.

(Neki vitez je bil tak učenjak, da je bral iz knjige, kar je dobil pisanega. To je bil Hartmann.) Plemstvo je bilo dolgo v srednji vek nepismeno. Čemu bi mu bila tudi izobrazba rabila, če je lahko in udobno živel brez nje.

Odkritje Amerike in Indije koncem 15. stoletja in v naslednjih stoletjih razne iznajdbe so dale življenju novo smer. Takratna tehnika je slonela le na izkustvu in kot taka prehajala od roda do roda. Koncem 18. stoletja pa je nastopil preobrat. Pojavila se je prirodoslovna veda, ki se ni zadovoljila, kar je človeku nudila narava, temveč je posegla v vzroke vseh mogočih pojavov. Na mesto prejšnje »moči« (izkustvena tehnika), je pridiral v ospredje »znati« (razumeti). Tehnika se je teh ved vedno bolj posluževala, znanstvena tehnika je izpodirala izkustveno tehniko ali praktično povedano rokodelstvo, ki je tako kljub svoji organizaciji (cehi) propadlo. Na njegovem mestu so se pojavile manufakture — obrati, kjer so v delovnem procesu zaposlene pretežno roke. Ker pa je te naglo izpodrival stroj v vseh mogočih obratih, so se tudi manufakture umaknile industriji, ki je že bila v rokah podjetnika — kapitalista. V svoji strasti po tvarnem bogastvu (dobitku, profitu), je vedno bolj izkoriščal izsledke vede (pred vsem kemije) in v svojih obratih zahteval vedno bolj racionalno (razumsko), smoteno in natančno poslovanje. Za to pa so bile potrebne šole, ki naj pred vsem ustrezajo njegovim (gospodarskim) interesom. Tako sta se gospodarstvo in znanost spajala: večja izobrazba — boljše gospodarstvo in obratno: bolj razvito gospodarstvo — večja izobrazba.

V liberalnem gospodarskem sistemu se je kapitalistično gospodarstvo razvilo v bajne širine in globine, njegova moč in njegov duh sta preobrazila svet in njegovo duševnost. Mi smo morali za njegovo, ali če hočete, za zahtevo časa. In še gremo za njo in segamo po izobrazbi kot nujnem sredstvu. Vendar pa kaže, da je ta razvoj dosegel kulminacijo (vrhunec) in zašel v labirint, kjer »naprej ne ve, nazaj ne sme«. A tudi mi smo pogrnjeni v slepo ulico in poleg ostalih žalostnih pojavov je tudi ta, da je ta razvoj nagromadil svoje postojanke v večjih mestnih centrih, kamor so morali tudi državni uradi. Tukaj so fabriški Ciklopi s stotinami, tisočinami delavstva, mogočni delni zavodi, prometni zavodi, važni uradi, šolstvo. Ljudstvo je šlo za varljivo srečo; moralo je, ker prav kapitalistični moloh mu je izpodmaknil — in mu še vedno izpodmaknil — tla na domači grudi. Kaj predstavlja n. pr. današnja Amerika, ta večerajnja dežela »večnega procvita« (gospodarskega), kjer je kapitalistična zlata lakota izvabila v 30. letih z dežele v mesta 18 milijonov (32%) kmečkega prebivalstva; — kaj Nemčija, kjer je bilo pred

50 leti 70% vsega prebivalstva na deželi, ostalo v mestih, a je danes narobe! Tudi pri nas je šlo enako pot, daš ne v takem obsegu.

Danes tavamo med mrtvimi mestnimi stenami kot živi mrtveci, vrženi na gomilo. Samo ena skrb raje naša lica: kam in kako? Naša mladina nas skrbi bolj kot lastna eksistenca; dva, trije izšolanci so v hiši, ki čakajo na kruh. Težak je pogled v bodočnost, a glejte nove čete na pragu srednjih šol. Kako se naj ta pojav zloga z dejanskimi razmerami in perspektivo v bodočnost? A je kljub temu razumljiv. — Kam naj pred vsem mi po silni meščani z otroci, če smo istočasno tudi uverjeni, da pojde kulturni razvoj svojo pot; in naj se dogodka razvijajo tako ali drugače, izobrazba je in ostane v eksistenčnem boju prvi činitelj. Tukaj bi se mi lahko porazdelili v tri skupine: eni študirajo otroke radi svoje socialne pozicije, ki jim (čas, ugled) ne dovoljuje, da bi bili njih otroci manj od njih (akademski poklici, uradništvo); drugi radi lastnega gospodarstva (obrt, industrija, trgovina); tretji, da dosežejo njih otroci boljšo socialno pozicijo (uradništvo, obrtništvo, delavstvo). Vsem pa je končni namen le boljši kos kruha.

Kaj pa z izobrazbo za praktične poklice, ki morajo vendarle večkrat nuditi dobre eksistenčne pogoje? To je poglavje zase. Naj na tem mestu ponovim besede četrtošolca, ki bi ga oče rad dal v kmetijsko šolo: »V paverske šole pa že ne grem, da se mi ne bodo smejali.« Kje naj iščemo krivca tej za današnjo dobo značilni duševnosti? Mladina, ki je vendar produkt časa, kmečko in tudi drugo ročno delo prezira, se ga sramuje in beži od njega. To nima kulturnega poslanstva, ni izobraženo, nežno..., taka je sodba javnega mnenja in naravno tudi mladine. Ta žalostna resnica je uničujoča in vsebuje precejšen vzrok, da se armada inteligence preveč množi in ustvarja veliko glavo na majhnem telesu.

Vse to se nam je zdelo potrebno omeniti, da vidimo, kako gresta razvoj šolstva (izobrazba) in gospodarstvo roko v roki.

Pomaknimo se k vprašanju napredka. Res je, da prestopi šolski prag dobro in slabo, poklicano in nepoklicano, vendar pa trdimo, da ni vedno vzrok slabih uspehov le v manjši sposobnosti mladine. Poglejmo učne načrte, ki po eni mladino neplodno obremenjujejo z didaktično (učno) snovjo, ki se niti ne krije z zahtevami praktičnega življenja, po drugi pa izpuščajo, kar življenje nujno terja! Ker se mladina uči bolj za šolo, odnese v življenje malo. Odtod tudi tožbe, da niso absolventi srednjih šol praktično dovolj uporabni.

Drugič: Srednja šola se ne oslanja na moderna pedagoška načela, ki ne jemljejo otroka le kot objekt, ampak prej kot subjekt. Nove razmere so ustvarile novega človeka in tudi mladina gleda življenje z drugačnimi očmi, drugače misli in čuti kot smo svoječasno mi. Ni njena krivda, če živi v takem okolju (posebno v mestih, vele mestih), če je mogoče slab dom in so razrvane družinske razmere, če je v hiši pomanjkane ali celo glad, bolezen itd. Tudi ni nihče nikdar za vse in če je mogoče za realne predmete, ni za jezike ali narobe. Za kar pa ni, temu se pozneje ne bo posvetil, ampak pojde v smeri svojih sposobnosti in istočasno tudi veselja. Je li res prav, da takega onemogočimo? Koliko prič imamo, kako malo jamstva nudijo za življenjsko sposobnost prav »odlični« in »prav dobri«! To bi vedeli povedati: Krek, Levstik, Cankar in prav tako tudi mnogi drugi produktivni duševni delavci iz današnjih dni.

Dalje: Ves svet je postal zelo subjektiven, zato je vselej pravo na naši strani. To rodi vselej in povsod težke posledice, ker subjektivnost ovira, da bi se postavili na stališče drugega, v tem primeru na stališče mladine. O tem tudi radi pozabljamo, da smo tudi mi nekdanji skozi opasna leta »nebodiljhtreba«, skozi pubertetno dobo, ki vsebujejo celo v naj-

boljšem primeru razdvojenost in polno duševnih motenj, ker tvori most iz otroških sanj v resničnost. Prayimo: v najboljšem primeru. Ali pa moremo pravkar govoriti o dobrih primerih? Pomanjkane, uboštvo, nezadovoljstvo, nesoglasje v družini — kako to prav to dobo moti in ubija! Težak je prvi pogled, obupno je prvo spoznanje realnosti. Ali je torej čudo, če se prav ta mladi svet svetu odrastlih upira in to nepopolnost, laž, krivice itd. zasovraži? Ne pozabimo, da je mladina, ki je svet ni še zastupil, etično jačja od odrastlih. Pred vsem nagiba h pravicoljubnosti in zna odrastle zelo dobro oceniti. Če je ona v tem nepopolnem svetu in v nevarni pubertetni dobi n. pr. duševno odsotna, uporna, revolucionarna — ali naj jo za to »zlomimo«? Tod

gre edino pot človeka-prijatelja, svetovalca.

Končno: Nismo sicer poklicani govoriti o metodi pouka, vendar sodimo, da je v splošnem vse preveč utrujajočega, mrtvega didaktičnega krmljenja, ki mladino uspava. Mislimo, da bi bilo vsestransko boljše, če bi porinili v ospredje bistveno, naučili mladino na samotvornost in logično sklepanje; če bi to podajali živo, v srce segajočo, iskreno, prepričevalno in privlačno besedo, z ljubeznijo, rekli bi z metodo srca, ki pričara iz mlade duše življenje, voljo, ljubezen, radovednost. Da, radovednost, ki je najsigurnejša pot v resnično izobrazbo.

To bi bila pot, ki bi preprečila na obeh straneh skrbi, nuke in večkrat tudi težka razočaranja. —o.—n.

Pismo naših deklic z morja

IZLET MARIBORSKE POČITNIŠKE KOLONIJE RDEČEGA KRIŽA IZ BAKARCA NA RAB.

Mirno reže »Topola« valove. Na krovu najdeš polno Sokolov, ki se peljejo na zlet na Rab. Tam od konca ladje se sliši slovenska pesem — tu smo me z našo skrbno voditeljico gospodično Hermo Bračičevo. Vse smo prijetno razpoložene, vseje; kar prihitro mineva čas.

Z nezmanjšano brizno vozi parobrod. Ustavimo se v Omišlju, Malinski, Krku, Aleksandrovcem, povsod smo burno pozdravljeni, z našega broda pa se zasliši pesem »Sokol sem in Sokol bodem«, ki jo pojejo navdušene Sokolice Slovenke. Število izletnikov se množi; na parobrodu je silno živahno; najbolj pa nas oživlja godba iz Bakra, ki neumorno igra vsele koračnice. Iz Aleksandrovega plovimo naravnost k cilju — na Rab.

Rab. Prijetne vožnje po izredno mirnem morju je konec. Izkrcamo se, tu nas pričakuje sokolski sprevod in mnogo ljudi, ki so prišli z drugimi parobrodi, kakor »Plav«, »Zagreb«, »Ljubljana«. Iz daljave pa še vidimo parobrod »Split« ves v zastavicah. Po navdušenem pozdravljanju se podamo po mestu, da si ga ogledamo. Prva pot nas vodi na visoki stolp, odkoder se nam nudi krasen razgled po vsem mestu ob udobno ležečem malem zalivu. V pristanišču so vsidrane ladje med njimi »Dalmacija«, naša največja križarka. S stolpa se lepo vidi

park in mi se takoj odločimo, da gremo tja iskat sence, kajti solnce pripeka vse bolj močno kakor v Bakarcu.

Hitro je mineval čas. Sirena naznanja odhod našega parnika. Težko so se ločile od Raba in naša Eva kar ni mogla verjeti, da ga zapušča. Nazajgrede je bilo morje zelo razbukano, na parniku je za vladal nemir in spomnilo smo se kako slabo bi bilo zdaj Savini, ki je ostala doma pri svojem gramofonu in neločljivem ročnem delu. Vsi so se čudili, kako hrabro se držimo, me pa smo jim dale pogum z našimi narodnimi pesmicami.

Izkrcali smo se v Kraljevici in se podali čez hrib v naš preljubi Bakarac. Pot sta nam krajšali Geli in Milica s pripovedovanjem lepih doživljajev minilega dne. In tako smo se kmalu znašle v naši sobi, kjer je Erno prijetno iznenadila pošta in ugotovile smo, da nam postaja resna konkurentinja.

Zbudile smo se ob 9., samo Darinka, naš največji zaspanček, jo je potegnila do 10. In tako se je pričelo zopet staro življenje. V kopališču pa nas je iznenadil fotograf, ki je pridno knipsal našo dobro plavalčico Tildo in skakačico Edo.

Kmalu bo našega veselja konec, kajti čez nekaj dni se bomo vrnili v Maribor.

Tilda Volkova.

Sport

Drevi pričetek tekmovanja za prvenstvo dravske banovine v rokoborbi, in sicer ob 20. uri na verandi pivovarne »Union«. Tekmovanje se bo nadaljevalo jutri, v nedeljo 6. t. m. ob 20. uri. Nastopili bodo najmočnejši rokoborci dravske banovine, in sicer člani klubov: SK Ilirije, SK Železničarja in SSK Maratona.

Velike veslaške tekme na Dravi. V okviru »Mariborskega tedna« bodo jutri, v nedeljo 6. t. m. velike veslaške tekme na Dravi, pri katerih bo sodelovalo okoli 50 veslačev. Start bo ob 9. uri pri brvi Mariborskega otoka, cilj pa pri Kaferjevem kopališču.

Vozaške, motociklistične in kolesarske dirke na Tezmem pri Mariboru 13. in 15. tm. Ob priliki Mariborskega tedna priredi Kasaško društvo v Mariboru skupno z Motociklističnim društvom »Perunom« vozaške, motociklistične in kolesarske dirke. Oba dneva bodo po 2 motociklistični dirki, po 3 kolesarske dirke, po 3 vozaške dirke z enovprežnim vozom in po 1 vozaška dirka z dvovprežnim vozom. Pri vozaški dirki bo prvi dan podeljena nagrada dravske banovine; te dirke se bodo udeležili najboljši vozniki. Na drugi dirki bo podeljena nagrada mesta Maribora; na tej dirki se bodo predstavili nekateri mlajši vozniki. Pričakovati je, da bo udeležba posebno velika. Prvi dan se bo zaključil z dirko v spomin na Frca Skoberneha v Celju, pokojnega odbornika Kasaškega društva v Mariboru. Ta dirka se bo vršila z dvovprežnimi vozovi.

Sokolstvo

Prednjaški tečaj mariborske Sokolske župe. Vsi člani in članice društev in čet mariborske župe, ki so se prijavili za prednjaški tečaj, se naj zglase v ponedeljek 7. tm. ob 7. uri v telovadnici deške meščanske šole v Krekovi ulici s predpisano telovadno in lahkoatletsko obleko in s plavalnimi hlačkami.

Sokol Maribor III. Telovadeče članstvo ima drevi ob 20. uri v društveni sobi obvezen in nujen članski sestanek.

Stradalna stavka gobavcev v Atenah

V Atenah imajo nenavadno stavko. Gobavi bolniki v bolnišnici za lepro so pričeli stradati, ker jim je uprava bolnišnice ukinila dajanje nekega zdravila, ki ga smatrajo gobavci za zelo zdravilno, dočim so postali zdravniki drugačnega mnenja.

»Micika, zvečer priredimo domačo plesno zabavo. Glejte, da se boste potrudili!«

»Gotovo, milostljiva, samo modernih plesov ne znam še dobro.«

Jesenske novosti v volnenem blagu prispale že v bogati izpiri

Tekstilana Büdefeldt

Marij Skalan:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

»Razumem vas popolnoma,« je odvrnil Nubis in se spoštljivo priklonil Moraji, ki je ponosna in zadovoljna zapustila tajnika svojega očeta.

XXVIII.

V Jafisu je umrla ljubezen do Moraje; na njeno mesto je stopila samo neodoljiva želja maščevati se. Iz sovraštva do Moraje pa je rasti v njem tudi sovraštvo do vse njene okolice, njene družbe in vladarja. Nje same se je izogibal in ni storil ničesar, kar bi pomenilo kakršnokoli maščevanje nad njo samo. Zato je pa s tem večjo vnuemo pripravljala nerazpoloženje napram senatorjem. V raznih zabaviščih je zbiral okoli sebe tiste ljudi, ki so bili v podmorju najbolj nepomembni in zato najbolj zapostavljeni. Teh je bilo povsod obilo. Oprezno jim je pripovedoval o grehih višje družbe, ki živi na račun ostalega ljudstva in jih hujskal k nepokorščini.

»Zakaj vladajo vedno samo oni?« je pripovedoval svojim poslušalcem. »Zakaj nimamo vsi ti ostali nobene besede? Živeti moramo po predpisih drugih, kakor živeli v kletki in niti misliti ne smemo s svojimi lastnimi možgani. Ustvarili smo visoko kulturo in civilizacijo, pa kaj imamo od tega? Neskončno dolgočasie. Je nar to življenje sploh še življenje? Ni-

smo se mar naveličali že vsega? Napravili so iz nas tvorniške lutke, ki so si podobne druga drugi tako zelo, da nas skoraj že lastne matere ne morejo več razločevati.«

»Prav imaš,« so mu pritrdjevali poslušalci. »Glej, povedal si nam tisto, kar je bilo že zelo dolgo v nas, pa ni moglo dozoriti: do jasnega spoznanja in razločnih besed. Sedaj šele vemo, kako neskončno dolgočasno je naše življenje. Da, jetniki smo, jetniki neke družbe višjih, ki pravijo, da moramo služiti nekemu višjemu poslanstvu.«

»Da, prav to je tisto,« je dejal Jafis. »Višje poslanstvo, kakšno in kaj je to višje poslanstvo? Mar ni vse to kar delamo samo sebi namen? Kultura in civilizacija morata imeti neke višje, splošnejše smote. Služiti morata vesoljstvu, ne pa le majhni družbi jetnikov. Mimo tega smejo oni, ki vladajo, početi vse karkoli hočejo, biti smejo hudiči, mi pa moramo biti angeli. Toda hvala lepa za taka nebesa. Mi nečemo biti več angeli, tudi mi hočemo biti hudiči!«

»Tudi mi hočemo odločati!« so vzkliknili hkratu trije. »Senatorji, tajniki in uradniki naj se volijo! Poleg tega naj se ustvari iz naših vrst svet, ki bo odločal o naši usodi!«

»Tako je!« je pritrdil Jafis. »ki je v svojo največje veselje spoznal, da rodi njegova setev sad še mnogo prej kakor je pričakoval. Diktature in samovolje »višjih« mora biti konec. Pravice po rojstvu se morajo odpraviti. Vsi smo sinovi enega naroda, zato moramo biti vsi enaki in med nami ne sme biti razlik.«

»Strinjam se popolnoma z vašim mnenjem, prijatelji,« je dejal nekdo, ki je bil do tedaj ves čas tiho. »Tudi sam sem že o tem mnogo razmišljal. Sploh vam lahko povem, da tlijo take misli v srcih našega ljudstva, dasi se doslej nikoli niso izrecale v besedah. Vsi smo čutili in čutimo neko nezadovoljstvo, ki izvira iz naveličanosti moreče enoličnosti. Toda kako naj začnemo, kako naj izvedemo svoje načrte?«

»Za to nam je potrebna organizacija,« je pojasnjeval Jafis. »Združiti se moramo vsi, ki smo enakih misli. Večino imamo na naši strani bodo desetisoči, na strani naših nasprotnikov in tlačiteljev pa bo le neznatna peščica.«

»Toda oni imajo močnejša sredstva, kakor so naša,« je zopet pripomnil mračnej.

»Ne bojimo se jih,« so ugovarjali drugi. »Važno je le, da si izberemo voditelja. Bodi ti naš voditelj, Jafis!«

»Živijo voditelj Jafis!« so vzkliknili hkratu vsi.

»Nikakor, prijatelji,« je ugovarjal Jafis. »Mnogo isli imam in vse vidim pred seboj precej jasno in določno, toda za voditelja nisem. Mi potrebujemo drugačnega človeka, človeka, ki ne pozna samo Oce-

anopolisa, marveč tudi ostali svet, ostala ljudstva, njihovo kulturo, civilizacijo, politiko, socialno ureditev in razvoj. Samo tak človek, ki ni enostranski podmorščak nam lahko pokaže pot v tisto bodočnost, ki si je želimo.«

»Kdo je to?«

»To je Doljan!«

»Oni tujec, ki so ga naši ujeli, ko je hotel razkriti skrivnost obstoja našega mesta?«

»Da, to je on,« je pritrdil Jafis.

»Toda on je tujec, ki ni našega rodu, in mi ga ne poznamo,« so ugovarjali nekateri.

»To, da ga ne poznate, še ni nikakršen razlog, da bi mu mogli odrekniti sposobnosti in poštenost,« se je razvnel Jafis. »Prijatelji, spoznal sem ga in izvedel, da je najboljši človek, naš zaveznik in prijatelj. Nisem še govoril z njim o tem, toda trdno sem prepričan, da bo stopil na čelo naših vrst in nas povedel do zaželjenega uspeha. In veste še zakaj sem prepričan, da more samo on doseči to? Zato, ker ni pomehkužen z našo enoličnostjo, ki ne pozna več volje in poguma. Če je bil toliko nevstrašen, da je hotel priti na dno oceana, na tla, na katera še ni bil pred njim stopil noben drug človek s površine zemlje, potem bo imel tudi toliko poguma, da bo izvršil naše sklepe. Neki tajni glas mi pravi, da ga je božanstvo samo poslalo k nam v Oceanopolis, da nas odreši ječe ter nam odpre vrata v široki svet.«

»Živijo naš odrešenik!« je vzkliknil nekdo in drugi so mu pritrdili.

(Dalje prihodnjič.)

Med Sicilijo in Karibdo

Obrisi nove politike v srednji Evropi

Z razveseljivo odkritosrčnostjo je madžarski ministrski predsednik Gömbös odkril načrte, ki so bili skovani v Rimu o priliki njegovega obiska. Madžarska se je po informativnem obisku g. Gömbösa v Berlinu in na Dunaju ter po rimskih razgovorih definitivno odločila za politiko »trikota« Pešta—Dunaj—Rim, dobro vedoč, da je bil to edini izhod, če je hotela skupno z Italijo prekrizati načrte g. Beneša o politični in gospodarski reorganizaciji Podonavja. »Večernik« je v celi seriji zanimivih uvodnikov pokazal na zamotano problematiko srednje Evrope, ki je danes prej ko slej vir skrbi in zunanjih ministrstvih ne le velesil, nego v prvi vrsti tudi v prestolnicah male zveze. Treba je namreč razumeti, da je Italija skupno z Madžarsko napovedala g. Benešu in mali zvezi šah, ne da bi bilo vprašanje reorganizacije Podonavja s tem kakorkoli pomaknjeno z mrtve točke. Italija si je hotela s pomočjo Madžarske in Avstrije ustvariti »kristalizacijsko točko« za vse eventuelne centrifugalne sile v nasledstvenih državah. Genialni češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je že pred leti pričakoval to šahovsko potezo na deski srednje Evrope, zato je hitel z navezovanjem stikov ter s konstrukcijo protinačrta, negirajoč vsako kombinacijo, ki bi utegnila približati Avstrijo in Madžarsko intimneje kot bi bilo želeli s stališča splošnega sodelovanja vseh držav v Podonavju. Jasno je torej, da mala zveza ne more mirno gledati »mirnega zbliževanja Avstrije in Madžarske«, ker bi istočasno s pritrditvijo takih politik zazidala most za povratek Habsburžanov. V Avstriji kakor na Madžarskem so reakcionarni krogi zajeli novega upanja in v sanjah že gledajo novo tvorbo v podonavski kotlini, ki da bo z magnetno silo uplivala na razpoloženje v sosedstvu obeh držav. Pod takimi okoliščinami se res ni čuditi, da je previdna politika državnikov male zveze stopila na nova pota svojega razvoja.

S tem, da mala zveza ni več voljna podpirati srednjeevropskih kombinacij,

nasprotujočih njenim najvitalnejšim interesom, prehaja iz dosedanje defenzive v akcijo. Načrt g. Beneša še ni objavljen, detajli tega načrta še niso povsem znani, ali toliko je gotovo, da avstro-ogrske unije v škodo Jugoslavije, Češkoslovaške in Romunije ne bo vseboval. Mala zveza ima svoj konstruktivni načrt o reorganizaciji Podonavja in ne more nič zato, če je francoska levičarska vlada pod pretežnim uplivom g. Bonnetta zavrgla osnovne misli Tardieujevega načrta. Bivši francoski ambasador v Rimu, de Jouvenel, je spretno spletkaril že pred podpisom pakta štirih velesil in od tistega časa so se pojavili v francoskem zunanjem ministertvu kvarni uplivi v prid italijanskih načrtov glede srednje Evrope. Dejstvo, da si vodilni francoski krogi spričo labilnosti notranje političnega položaja niso na jasnem, kako naj bi se definitivno razčistila situacija v Podonavju, je predvsem pripisati tudi neodločnost Francije v tem vprašanju.

V drugi vrsti pa igrajo za Francijo zelo važno vlogo še pomisleki glede priključitve Avstrije k Nemčiji. Franciji gre predvsem za to, da prepreči »Anschluss«. Za to ceno je pripravljena tudi žrtvovati del cone svojega upliva v srednji Evropi Italiji, čeprav iz ozirov do svojih zaveznikov z gotovimi pridržki, ki pa ne bi mogli odstraniti dejstva, da pomeni vsa kakor intimno zbliževanje Avstrije in Madžarske afont proti državam male zveze. Podoba je, da okleva Francija v trenutku, ko je razvila Italija kot ena izmed signatarnih sil pakta štirih velesil svojo aktivnost, da pripravi teren za obrazovanje nove srednjeevropske konfiguracije.

Podonavski problem ni le vprašanje Avstrije in Madžarske pod patronanco Italije, to je zadeva vseh v donavskem bazenu živčih narodov. Dr. Beneš gradi svoj načrt z edino pravilne postavke, da je treba pet donavskih držav pripraviti do intimnega političnega in gospodarskega sožitja, ker more edinole vključitev velikega kompleksa roditi dobrih sa-

dov za narode tudi v gospodarskem oziru. Jalova je namreč trditev dunajskih in budimskih krogov, češ, da se moreta Avstrija in Madžarska »srečno izpopolnjevati v vseh, zlasti pa gospodarskih ožirih«, ker bi morala Madžarska tudi v takem primeru še nadalje iskati tržišča za svoj prevešak agrarnih proizvodov. Italijanske zamisli o Podonavju mala zveza ne more drugače preprečiti, kakor z razbijem »kristalizacijske točke«, to se pravi, s tihim pristankom na »Anschluss«. V trenutku, ko odpade Avstrija za vse habsburške kombinacije, je Madžarska avtomatično izolirana ter izgubi svojo vrednost kot figura in šahovski deski Italije. Šele tedaj bi bila odstranjena sleherna ovira za izvedbo načrtov dr. Beneša, ki so našli veliko dopadenje v Londonu in o katerih se more reči, da so edina v poštevh prihajajoča in konkretna baza za rešitev podonavskega vprašanja. Izolacija Madžarske je manjše zlo, dočim bi vsaka kombinacija brez ali proti mali zvezi rodila novih komplikacij, ki jih sedaj ne morejo želeli niti prizadeti narodi, še manj pa štiri velesile, ki so si v svojem paktu zajamčile skupna prizadevanja za ohranitev miru. Že bližnja bodočnost bo pokazala, da rimske zasnove nimajo izgledov za reorganizacijo. Evropi bo predložil dr. Beneš že v jesenskih dneh svoj načrt s točno konkretizacijo gospodarske in politične ureditve srednje Evrope. Med Scilo »Anschlusa« in Karibdo habsburške restavracije izbira poti za g. Beneša res ni bila težka.

F. G.

Vinotoč

(Jan)

na Kalvariji

Prvovrstno pečjevo vino po Din 6.— in 7.—

Otvoritev

Vinotoča

Kovačič, Počehova

prej Doplihar - Mravljak.

Pijte drevo
BRASIL-MATTE
1 vrečica Din. 5.—
Z. ANDERLE.

JOS. TICHY IN DRUG.

Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor, Slovenska ul. 16. tel. 27—56. pravlja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah.

Galanterija
drobnarije
pletenine
šolske potrebščine
vrvarski izdelki
papir i. t. d. 2818

DRAGO ROSINA

Vetrinjska
ulica št. 26

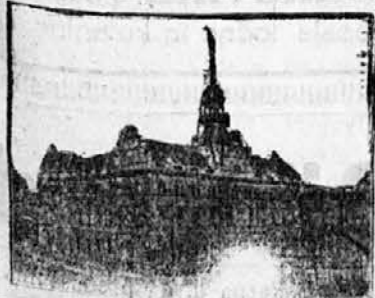
Za prihajajočo sezijo so dospela moderna krzna in krzneni plašči po brezkonkurenčnih cenah. Prosim, oglejte si mojo zalogo! Izdelava novih, kakor tudi moderniziranje starih plaščev ter krznenih ovratnikov po najnovejših preizkušeni dunajskih krojih. Jamčim za prvovrstno delo.

K. Gränitz
Gosposka ulica 7

POSODILNICA R. Z. Z O. P. MARIBOR. NARODNI DOM

Ustanovljena l. 1882.
Stanje hranilnih vlog 70 milijonov Din
Rezervni zakladi 8.800.000 Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Mariborski teden

Od 5. do 15. avgusta 1933

50% popust na železnicah
in parobrodih

13 razstav, med njimi: lovska razstava, velika gozdarska razstava, največja sokolska razstava.

Mali oglasi

Razno

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavljajo po skrajno zmernih cenah Zaloška pohištva združenih mizarjev. Vetrinjska ul. 22, nasproti tvrde V. Weigl.

OPOZORILO

Varujte se moljev, zato prodajate obnošene obleke, čevlje, godala, knjige, porcelan, starine itd. v Grajski starinarini, Trg svobode 1. Plačujte najbolje. 2572

ZAMENJAM

enodružinsko hišo z vrtom na severni meji Ljubljane, proti enodružinski hiši ali manjšim posestvom v Mariboru. Dopisi pod »Zamenjava 3« na upravo »Večernika«. 2827

POHIŠTVO

stole, železne zložljive postelje ter vse sobne potrebščine dobite najceneje pri Novaku. Vetrinjska 7, Koroška 8. 2828

OTOMANE

Din 400.—, madrace Din 200.—, »lota« postelje Din 800.—, blazine Din 50.—, kakor tudi predelava po najnižjih cenah pri Alojzu Kočijažu, Stolna ul. 5. 2841

VEČ HIŠ

eno- in večnadstropnih v Mariboru, gostilne, vile z parkom, 10 sob, pri Mariboru, proda. Posredovalnica. Maribor, Frančiškanska ulica 21. 2832

IŠČEM OSEBO

z nekaj premoženja v svrhu skupnega gospodinjstva. Sprejem tudi hranilno knjižico Mariborske mestne hranilnice. Ponudbe pod »Preskrbljena do smrti« na upravo »Večernika«. 2825

ZA VSAKO URO.

originalno pero in šipo — sipe nezlomljive — dobite pri urarju Ignacu Janu na Glavnem trgu, Maribor. Kupim zlato, zastavne liste, tudi zapadle. 2824

SPALNE

in jedilne sobe, šperane, iz kavkaškega orehovega lesa, politirane ter kuhinje in spalnice iz mehkega lesa, prepletkane, po ugodni ceni prodam. Mizarstvo, Aleksandrova cesta 48. 2460

OPOZARIJAM,

naj se nikdo ne obrača do mene radi žirantstva ali posojila, ker bom odlej to vsakemu odklonil. — Makso Merčun. 2853

NOVOZGRADBA

na periferiji, 3 sobe, kuhinja, 42.000. Vila, 6 sob, kuhinja 165.000 Din. Hiša v mestu, 7 stanovanj, lokal 250.000 Din. Lepo posestvo, 8 orakov, hiša 3 sobe, kuh. 55.000 Din. Posestvo, 18 or., blizu mesta, hiša 5 sob, kuh. 120.000 Din. kakor tudi gostilne, trgovine, veleposredstva itd. Posredovalnica, »Rapid«, Maribor, Gosposka ul. 28. 2854

TRAJNI KODRI

100 Din, friziranje 6, striženje 6 Din, pri gledališki frizerki Marici Požar, Vetrinjska 11. 2855

ENTLANJE, 1 m 1 DIN

in vso posteljno, moško in damsko perilo po meri, fino in po zmernih cenah, izdeluje Marica Petrovič, Maribor, Frankopanova ulica 51. 2858

SPECERIJA

v sredini Maribora, starovpekljana, ugodno na prodaj. Dopise na upravo lista pod »6000«. 2860

GRAJSKA KLET: KONCERT

v času Mariborskega tedna, vsako soboto in nedeljo, kakor tudi na praznik. Tudi prilžnost za ples. 2863

SPREJME SE PERILO

na dom. Poceni. Vprašati v trgovini čevljev, Aleksandrova cesta 28. 2869

UGODNA PRILIKA ZA FOTOAMATERJE!

Rolleiflex 6x6 z Zeiss tesarjem 1:4.5, heidoscop 1:3, 1 luksuzna priborna torbica Din 2500. Maribor, Gosposka ulica 56, vrata 11, od 10. ure naprej. Istotam Dörr-klavir Din 7000. 2873

ŠIVILJA

za moško in damsko perilo ter domače obleke gre šivat na dom. Naslov v upravi. 2877

PRODAM ZNAMKE

iz zbirke (cele dežele ali posamezne) počenši 8. t. m. od 14.—17. ure. Sétina, Aleksandrova cesta 35. 2878

Prodaj

HIŠE Z VRTOM
pri Mariboru za 14.000, 20.000, 28.000, 30.000, 40.000 dinarjev

POSESTVA

vile, gostilne, trgovine, mline, žage, prodaja Posredovalnica, Maribor, Frančiškanska ulica 21. 2847

ŠIVALNI STROJ.

moderni, skoraj nov, na prodaj. Vrazova ulica 9, pritlično levo. 2830

SKORAJ NOV OTROŠKI VOZIČEK

poceni naprodaj. Ferdo Kuhar, Vetrinjska ulica 26. 2838

PRVOVRSTNI TRAVNIK

v Radvanju, 4 orale velik proti gotovini ugodno na prodaj. Pojasnila v trg. Josip Krempel, Zg. Radvanje 68, pri Mariboru 2821

PARCELA

z vrtom blizu Mestne hranilnice poceni naprodaj. Vpraša se Židovska ulica 8. Dvorišče. 2849

NA PRODAJ

lepa kuhinjska kredenca po najnižji ceni. Vpraša se v trgovini Vrhunc, Maistrova 17. 2856

STAVBENA PARCELA

z vodnjakom, ob glavni cesti, pripravna tudi za vrtnarstvo, na prodaj. Vprašati: Cesta na Brezje 51. 2864

DVODRUŽINSKA HIŠA

na prodaj. Studenci, Frankopanova ulica 8-a. 2865

HIŠA NA PRODAJ

v bližini Limbuša. Cena 23.000 Din. Naslov v upravi. 2866

HIŠE NA ODPLAČILO!

Obroki manjši od najemnine! Union, Zagreb, poštni predal 368 ali osebno pri Ferdu Sertu, Vrazova ul. 9. Priložite Din 5.— v znakmah. Išče mo povsod seriozne zastopnike. 2829

DVA VELIKA, CVETOČA OLEANDRA

prodaj. Naslov v upravi. 5000

OTROŠKI VOZIČEK.

dobro ohranjen, na prodaj. Naslov v upravi. 2876

Pouk

LEGATOV TRGOVSKI TEČAJ, MARIBOR.

Začetek 9. septembra. Vpisovanje, Slovenska ulica 7. 2879

Sobo odda

ODDAM SOBO
dvema gospodoma ali gospodičnima. Aleksandrova c. 17, dvorišče I. nadstropje. 2833

OPREMLJENO SOBO
lepo in solčno, oddam, z uporabo kopalnice. Palača Pokojninskega zavoda, vhod 4, I. desno. 2835

OPREMLJENO SOBO
oddam enemu ali dvema gospodoma. Maistrova 17/II, vrata 12. 2819

PRAZNO SOBO
s posebnim vvhodom oddam ta kol. Trg Svobode 2. 2826

MEBLIRANO SOBO
oddam 1. septemb. Vpraša se v Splavarski ulici 3. 2850

LEPO SOBO
s številnim oddam. Nasipna ulica 58 ob Tržaški cesti. 2848

OPREMLJENO SOBO
separirano oddam mirni osebi z vso dobro oskrbo, Solnčna lega. Vrbanova ulica 28/1 ali Gosposvetska ul. 17. 2840

KABINET
s prostim vvhodom in električno razsvetljavo, oddam s 1. septembrom. Naslov v upravi Večernika. 2862

VELIKO SOBO
s številnim oddam s 1. septembrom. Pobrežje, Zrkovska cesta 33. 2867

ELEGANTNA SOBA
se odda za čas Mariborskega tedna. Dve postelji. Naslov v upravi. 2868

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vvhodom, oddam. Vrbanova ulica 28, pritl., desno. 2871

Sobo išče

MLAD POROČEN PAR
išče lepo solčno dvosobno stanovanje s svetlo kuhinjo. Ponudbe pod »Brez otrok« na upravo. 2574

Velika izbira

manufakture, svile, platna, sukna i. t. d.

2817

Trpinovem bazarju
Maribor, Vetrinjska ulica št. 15

Službo išče

GOSPODIČNA
zmožna slovenskega jezika, strojepisja, nemškega jezika, ter stenografije, išče službo v pisarni ali trgovini. Cenj. ponudbe pod »Maribor« na upravo lista. 2846

OPREMLJENO SOBICO.
čedno in preprosto, išče pošteno dekle! Če je mogoče ob Tržaški ali Pobrežki cesti! Naslov pustiti v knjižarni Tiskovne zadruge, Aleksandrova cesta 13. 2831

Kupim

ZLATO.
zlatnike in platin kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska afinerija zlata. Orožnova ulica 8. 2642

Znania želi

VDOVA.
35 let stara, brez otrok, s kompletnim pohištvo in stanovanjem, se želi seznaniti z državnim ali mestnim uslužbenecem. Poznejša ženitev. — Naslov v upravi »Večernika«. 2872

Službo dobi

PRAKTIKANTINJO
z znanjem slovenskega in nemškega jezika in lepo pisavo, sprejme švedicistično tvrdka »Adrija, Pivljakovič & Co.«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, II. Pismene oferte predati osebno od 16.—sarni tvrdke dnevno od 16.—18. ure. 2834

UČENKA
se sprejme za šivanje. Tržaška cesta 1, I. nadstr. 2859

Stanovanje

SAMOSTOJNA GOSPA
išče dvosobno stanovanje s 1. septembrom. Naslov v upravi »Večernika«. 2837

SOBO IN KUHINJO
išče dve osebi, večinoma od sotni, s 1. oktobrom v centru Točen plačnik. Naslov pustiti v upravi »Večernika«. 2839

Lokal

LOKAL
tik glavnega kolodvora oddam. Vprašati Aleksandrova cesta 48. mizarstvo. 2871

Planinka-Ruška koč

Vse, ki imajo v avgustu in septembru letne dopuste opozarjamo, da je v Planinski in Ruški koči še nekaj sob na razpolago. Celodnevna oskrba 35 do 40 Din. Informacije daje SPD Ruše. 2843

Dijakom srednjih šol!

Šola »Privatna nastava«, Njegoševa 29, Beograd, telefon 21-601, nadaljuje delo na praviljanju dijakov za gimnazijo. — Učenci, ki ponavljajo razred ali so izgubili pravico do rednega šolanja, lahko končajo dva rezreda v enem letu in tako nadomestijo izgubljena leta. — Učenci, ko so padli pri sprejemnem izpitu ali ga niso polagali, morejo soto izdelati tako sprejemni izpit, kakor tudi I. razred in se ob letu vpišejo redno v II. razred. — Priprava je znana kot najboljša. Sodelujejo samo strokovnjaki, in sicer najposobnejši profesorji, tako da je uspeh vsakemu pridnemu učenju zagotovljen. V šoli sami je odlični penzionat. V penzionat-internat se sprejmejo učenici, ki bi se hoteli redno šolati v Beogradu. — Reden ponk se prične 11. septembra. 2875

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: CELJE

nasproti pošte, prej JUŽNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Moško perilo lastnega izdelka
v najboljši izdelavi in kakovosti

Tekstilana Büdefeldt

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru